

PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

REGULACJE PRAWNE

Prowadzenie działalności gospodarczej w Republice Czeskiej regulują trzy podstawowe przepisy prawne:

- o **ustawa Nr 455/1991 o działalności gospodarczej** (*Zákon o živnostenském podnikání*; **UDG**; angielska wersja językowa: [ZÁKON č. 455/1991 Sb. \(mpo.cz\)](#); aneks: [ZZ UPLNE ZNENI prilohy k 17 10 2013 WEB EN \(3\).doc \(mpo.cz\)](#));
- o **ustawa Nr 89/2012, Kodeks cywilny** (*Občanský zákoník*; **kc**; angielska wersja językowa: [\(justice.cz\)](#));
- o **ustawa Nr 90/2012 o korporacjach handlowych** (*Zákon o obchodních společnostech a družstvech*; **UKH**; angielska wersja językowa: [\(justice.cz\)](#)).

Dwie ostatnie regulacje weszły w życie z dniem 1 stycznia 2014 roku, **znosząc równocześnie ustawę Nr 513/1991 Kodeks handlowy**.

Re-kodyfikacja prawa czeskiego wywołała potrzebę regulacji przepisów w zakresie rejestracji osób prawnych i fizycznych oraz prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne na rynku czeskim. W zawiązku z powyższym od 1 stycznia 2014 roku obowiązują dwie nowe ustawy: **Nr 304/2013 o publicznych rejestrach osób prawnych i fizycznych** (*Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob*) oraz **Nr 91/2012 o międzynarodowym prawie prywatnym** (*Zákon o mezinárodním právu soukromém*, angielska wersja językowa: [\(justice.cz\)](#)).

Poniżej przedstawiamy informacje w zakresie obowiązujących na terytorium Republiki Czeskiej procedur podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby prawne i fizyczne z krajów członkowskich Unii Europejskiej, wynikających z ww. ustaw.

Przedsiębiorca (osoba prawna krajowa lub zagraniczna) może prowadzić działalność gospodarczą na terytorium Republiki Czeskiej jedynie pod warunkiem, że przed jej rozpoczęciem uzyskał uprawnienie lub zezwolenie od odpowiednich czeskich urzędów. Działalność gospodarcza bez takiego uprawnienia lub zezwolenia jest traktowana jako działalność nielegalna, podlegająca karze na podstawie § 251 Kodeksu karnego (*Trestní zákoník 40/2009 Sb.* - czyn karalny prowadzenia działalności gospodarczej bez zezwolenia).

Od osób fizycznych wymagane jest co najmniej zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej oraz spełnienie ogólnych warunków określonych w UDG. Od osób prawnych dodatkowo wymagana jest rejestracja w jednym z rejestrów publicznych.

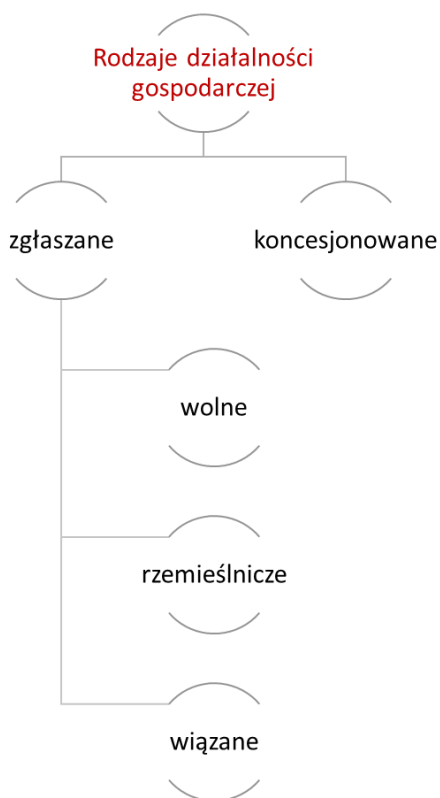
PODZIAŁ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH

Ze względu na formę nabywania uprawnień, UDG wyodrębnia dwa rodzaje działalności gospodarczej:

- **zgłaszane** (*živnosti ohlašovací*) – prawo do wykonywania powstaje na podstawie zgłoszenia i wpisu do ewidencji działalności gospodarczej;
- **koncesjonowane** (*koncesované živnosti*; załącznik Nr 3 do UDG) – prawo do wykonywania powstaje po udzieleniu koncesji.

Działalności **zgłaszane** ustawa dzieli na:

- **wolne** (*živnost volná*; załącznik Nr 4 do UDG) – do ich wykonywania należy spełnić tylko warunki ogólne;
- **rzemieślnicze** (*živnosti řemeslné*; załącznik Nr 1 do UDG) – do ich wykonywania wymagane są specjalne uprawnienia zawodowe, uzyskiwane przeważnie w wyniku wyuczenia i praktyki w danym lub pokrewnym kierunku;
- **wiązane** (*živnosti vázané*; załącznik Nr 2 do UDG) – do ich wykonywania wymagane są specjalne uprawnienia zawodowe, świadectwa lub podobne dokumenty, wydawane przedsiębiorcy przez pełnomocny organ na podstawie odrębnych przepisów.

OGÓLNE WARUNKI WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Ogólne warunki dopuszczenia do wykonywania działalności gospodarczej to:

- o ukończenie 18. roku życia;
- o zdolność do czynności prawnych;
- o niekaralność potwierdzona wypisem z rejestru karnego.

Zgodnie z UDG, za niekaralną uważa się osobę, która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądowym:

- na bezwarunkową karę pozbawienia wolności, za przestępstwo popełnione umyślnie, samodzielnie lub w związku z innym przestępstwem i wymierzono jej bezwarunkową karę pozbawienia wolności na okres powyżej jednego roku;
- za przestępstwo popełnione umyślnie związane z działalnością gospodarczą, o ile nie dotyczyło ono przestępstwa wymienionego wyżej.

Osoba ubiegająca się o uzyskanie uprawnienia do prowadzenia działalności gospodarczej w Republice Czeskiej musi też przedłożyć zaświadczenie, że nie posiada zaległości podatkowych (o ile już prowadzi lub prowadziła na terytorium Republiki Czeskiej działalność gospodarczą), nie zalega z opłatami na ubezpieczenie zdrowotne i socjalne oraz składkami na fundusz zatrudnienia.

SZCZEGÓLWE WARUNKI WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

W celu wykonywania działalności gospodarczych rzemieślniczych, wiązanych oraz koncesjonowanych należy spełnić, poza warunkami ogólnymi, również warunki szczegółowe. Należą do nich uprawnienia zawodowe lub inne warunki wyszczególnione w załącznikach do ustawy (załącznik Nr 5 UDG) lub w przepisach odrębnych. Jeżeli osoba fizyczna ubiegająca się o uprawnienie do działalności gospodarczej nie spełnia tych warunków, ma prawo do ustanowienia swego przedstawiciela zawodowego (gwaranta), który takie warunki spełnia i może to udokumentować.

Zagraniczna osoba fizyczna nabywa uprawnienia do działalności gospodarczej w dniu zgłoszenia, o ile w zgłoszeniu nie wnioskuje się o późniejszy termin nabycia uprawnień. W przypadku działalności koncesjonowanej, uprawnienie do jej wykonywania nabywa się z dniem nabycia mocy prawnej przez decyzję o udzieleniu koncesji.

Uprawnienie do wykonywania działalności gospodarczej może być realizowane na całym terytorium Republiki Czeskiej, lecz nie można go przenosić na inne osoby. Zaświadczeniem o posiadaniu uprawnień do wykonywania działalności gospodarczej jest wypis z Rejestru Działalności Gospodarczej (*výpis ze Živnostenského rejstříku*).

ZGŁOSZENIE DO EWIDENCJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Zgłoszenie do ewidencji można złożyć **przez Portal** Działalności Gospodarczej (*Portál živnostenského podnikání*): [Licensed Trades Portal \(rzp.cz\)](http://LicensedTradesPortal.rzp.cz) → [Portál živnostenského podnikání \(rzp.cz\)](http://Portál živnostenského podnikání (rzp.cz))) lub **osobiście** w Urzędzie ds. Działalności Gospodarczej (*Živnostenský úřad*), w tzw. Centralnym Punkcie Rejestracyjnym (*Centrální registrační místo - CRM*) lub wysłać pocztą, ewentualnie e-mailem z podpisem elektronicznym. Można też dokonać zgłoszenia osobiście w jednym z punktów kontaktowych czeskiej administracji publicznej - tzw. **Czech POINT** ([Czech POINT – Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál](#)). Rejestracja w rejestrze handlowym jest dokonywana automatycznie na podstawie wypełnionego zgłoszenia rejestracyjnego **Jednolitego Formularza Rejestracyjnego** (*Jednotný registrační formulář*). Formularz dla osób fizycznych za pomocą którego można dokonać rejestracji w Urzędzie ds. Działalności Gospodarczej i innych organach, np. urzędzie skarbowym czy systemie ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego można otrzymać w każdym oddziale urzędu (lista miast, w których znajdują się oddziały: [Seznam měst s živnostenským úřadem | iPodnikatel.cz](#)) lub na stronie internetowej Ministerstwa Przemysłu i Handlu Republiki Czeskiej ([Jednotný registrační formulář | MPO](#)).

Opłata rejestracyjna za pierwsze zgłoszenie wynosi 1000 CZK, za zmianę lub zgłoszenie dodatkowej działalności po pierwszej rejestracji – 500 CZK. W przypadku złożenia wniosku za pośrednictwem punktu kontaktowego administracji publicznej obowiązuje **opłata operacyjna** w wysokości 50 CZK.

TERMINY

Urząd ds. Działalności Gospodarczej (*Živnostenský úřad*) jest zobowiązany do dokonania wpisu do rejestru i wydania wyciągu do **5 dni** od dnia zgłoszenia. W przypadku zgłoszenia niekompletnego, Urząd ma obowiązek do 5 dni wezwać przedsiębiorcę do usunięcia nieprawidłowości/uzupełnienia informacji. Okres na usunięcie nieprawidłowości wynosi 15 dni (w przypadku koncesji 30 dni). Jeżeli nieprawidłowości zostaną usunięte w terminie, urząd dokona rejestracji, w przeciwnym przypadku wyda decyzję o odrzuceniu wniosku.

ZGŁOSZENIE DZIAŁALNOŚCI RZEMIEŚLNICZEJ

W przypadku rejestracji działalności rzemieślniczej przedsiębiorca zobowiązany jest, oprócz spełnienia warunków ogólnych, do przedłożenia odpowiednich świadectw lub zaświadczeń o wykształceniu kierunkowym lub o odbytej praktyce bezpośrednio związanej z kierunkiem pokrewnym.

Dokumenty wymagane do rejestracji działalności rzemieślniczej:

- o świadectwo ukończenia średniej szkoły zawodowej na danym kierunku;
- o świadectwo ukończenia szkoły średniej z maturą z przedmiotu kierunkowego lub praktyką na danym kierunku;
- o świadectwo ukończenia studium zawodowego na danym kierunku;
- o świadectwo ukończenia studiów wyższych obejmujących dany kierunek;

- zaświadczenie o uznaniu kwalifikacji zawodowych przez odpowiedni organ administracji państwowej (Ministerstwo Przemysłu i Handlu Republiki Czeskiej; *Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, MPO*), zgodnie z ustawą Nr 18/2004 o uznawaniu kwalifikacji zawodowych;
- zaświadczenie o uznaniu dodatkowych kwalifikacji w danym kierunku na podstawie ustawy Nr 179/2006 o uwierzytelnianiu i uznawaniu dodatkowych kwalifikacji.

Ww. dokumenty mogą być zastąpione:

- świadectwem ukończenia pokrewnej szkoły zawodowej oraz zaświadczeniem o odbyciu jednorocznej praktyki na danym kierunku lub na kierunku pokrewnym;
- świadectwem ukończenia szkoły średniej z maturą z kierunku pokrewnego oraz jednoroczną praktyką na danym kierunku lub kierunku pokrewnym;
- świadectwem ukończenia studium zawodowego na kierunku pokrewnym oraz zaświadczeniem o odbytej jednorocznej praktyce na danym kierunku lub kierunku pokrewnym;
- świadectwem ukończenia studiów wyższych obejmujących kierunki pokrewne;
- świadectwem ukończenia kursu kwalifikacyjnego na danym kierunku wydanym przez instytucję uprawnioną zgodnie z obowiązującymi przepisami lub posiadającą akredytację Ministerstwa Szkolnictwa, Młodzieży i Wychowania Fizycznego RCz lub innym ministerstwem nadzorującym daną branżę działalności oraz świadectwem ukończenia praktyki rocznej na danym kierunku;
- potwierdzeniem praktyki na danym kierunku lub kierunku pokrewnym.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA „WIĄZANA”

Pod pojęciem działalności gospodarczej wiązanej rozumie się działalność zgłaszaną, do której wykonywania niezbędne jest posiadanie doświadczenia i wykształcenia zawodowego (*odborná způsobilost*). Wiązane działalności gospodarcze wymienione są w załączniku Nr 2 do UDG.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA „KONCESJONOWANA”

Działalności gospodarcze, na które wymagane jest **posiadanie koncesji** (załącznik Nr 3 do UDG) dotyczą:

- produkcji i dystrybucji alkoholi;
- produkcji, naprawy, wynajmu, handlu materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją oraz materiałami niebezpiecznymi;
- usług pirotechnicznych, prowadzenia strzelnic, nauki i kursów strzelania;
- produkcji i dystrybucji energii elektrycznej;
- transportu osobowego i towarowego;
- prowadzenia aukcji publicznych;
- kontroli produktów ochrony roślin;
- prowadzenia biur turystycznych;
- ochrony majątku i mienia oraz usług detektywistycznych;
- usług pogrzebowych.

DOKUMENTY WYMAGANE DO REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Przy rejestracji działalności gospodarczej należy przedłożyć:

- wypełnione zgłoszenie rejestracyjne (*jednotný registrační formulář - JRF*);
- zaświadczenie stwierdzające tytuł własności lub prawo do użytkowania obiektów lub lokali, w których wykonywana będzie działalność gospodarcza, o ile nie jest to miejsce zamieszkania wnioskodawcy;
- jeżeli osoba zagraniczna zamierza prowadzić działalność za pośrednictwem swej jednostki organizacyjnej (oddział, zakład) - dokument stwierdzający istnienie przedsiębiorstwa poza granicami Republiki Czeskiej;
- zaświadczenie o wniesieniu opłaty administracyjnej.

W przypadku gdy urząd rejestracyjny nie będzie miał wątpliwości co do poprawności tłumaczenia lub autentyczności podpisu czy pieczęci, dokumenty nie muszą być tłumaczone przez tłumacza przysięgłego oraz uwierzytelniane. Z praktyki wynika jednak, że - zwłaszcza w przypadku osób zagranicznych – najlepiej postąpić i użyć oryginałów lub uwierzytelnionych kopii.

Przy rejestracji rzemieślniczej, wiązanej i koncesjonowanej działalności gospodarczej należy dodatkowo udokumentować spełnienie warunków szczegółowych (załączniki Nr 1, 2 i 3 do UDG) oraz **w przypadku wyznaczenia przedstawiciela zawodowego (gwaranta)** na rynku czeskim dołączyć:

- zaświadczenie o jego niekaralności oraz dokumenty poświadczające posiadanie kwalifikacji niezbędnych do realizacji działalności w danym kierunku;
- notarialne oświadczenie gwaranta, że wyraża zgodę na pełnienie tej funkcji (przedstawiciel może podpisać takie oświadczenie bezpośrednio w urzędzie rejestracyjnym).

INFORMACJE DODATKOWE

Osoby fizyczne z miejscem zamieszkania lub osoby prawne z siedzibą poza terytorium Republiki Czeskiej mogą na terytorium Republiki Czeskiej prowadzić działalność gospodarczą na tych samych warunkach i w tym samym zakresie jak osoby czeskie, o ile odrębne ustawy normujące działalność gospodarczą nie stanowią inaczej.

Osoba prawna założona wg prawa innego państwa i mająca siedzibę poza granicami Republiki Czeskiej, w celu prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Republiki, może przenieść swoją siedzibę do tego kraju lub powołać w tym kraju swoją jednostkę organizacyjną (§ 138 i 143 kc). Przy zapisie do czeskiego rejestru handlowego, osoba ta jest zobowiązana określić formę prawną, jaką przyjmuje do prowadzenia działalności gospodarczej w Republice Czeskiej.

Wewnętrzne stosunki prawne zagranicznej osoby prawnej, jak również odpowiedzialność wspólników lub członków zarządu tej osoby, za zobowiązania finansowe spółki reguluje prawo czeskie (z dniem nabycia mocy prawnej przeniesienia siedziby lub powołania jednostki organizacyjnej w tym kraju).

Zgodnie z § 26 czeskiej ustawy o międzynarodowym prawie prywatnym, zagraniczne osoby fizyczne i prawne mają w zakresie praw majątkowych takie same prawa i obowiązki jak obywatele tego kraju oraz czeskie osoby prawne.

Materiał został zaktualizowany przez Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Pradze